

ROK 2021

Informace o způsobech a rozsahu odděleného soustředování komunálního odpadu, využití odstranění komunálního odpadu a možnostech prevence a minimalizace vzniku komunálního odpadu. Kvantifikované výsledky odpadového hospodářství včetně nákladů na provoz obecního systému.

1. Systém nakládání s komunálními odpady ve městě Brně

Statutární město Brno je původcem komunálního odpadu vzniklého při činnosti nepodnikajících fyzických osob na území města. Jako původce komunálních odpadů má za povinnost určit místa, kam mohou fyzické osoby odkládat komunální odpad, který produkují. Rovněž může obec stanovit obecně závaznou vyhláškou obce obecní systém odpadového hospodářství. V roce 2021 ve městě Brně stanovila tento systém Obecně závazná vyhláška č. 4/2016.

Obecní systém odpadového hospodářství zajišťuje smluvně pro město společnost SAKO Brno, a.s., která je ve 100% vlastnictví města Brna.

Svoz směsného komunálního odpadu

Směsný komunální odpad je složka komunálního odpadu, která zbývá po vytrídění využitelných složek, nebezpečných složek komunálního odpadu a objemného komunálního odpadu. Směsný komunální odpad ukládají občané do sběrných nádob – černých popelnic umístěných u jednotlivých nemovitostí (ke konci roku 2021 bylo v systému nasazeno celkem 57.352 ks sběrných nádob). Veškerý směsný komunální odpad je energeticky využíván v zařízení k využívání odpadů ZEVO Brno (spalovna komunálního odpadu, provozované společností SAKO Brno, a.s.).

Sběr využitelných složek komunálního odpadu

Sběr využitelných složek komunálního odpadu je na území města organizován tzv. donáškovým způsobem s využitím sběrných středisek odpadů a stanovišť sběrných nádob na veřejně přístupných místech. V oblastech, kde nelze umístit sběrné nádoby na veřejně přístupná místa (např. centrum města), jsou postupně po dohodě s vlastníky nemovitostí umísťovány sběrné nádoby do domů.

Separace skla

Sběr skla je na území města Brna realizován ve sběrných střediscích odpadů a na stanovištích sběrných nádob na veřejně přístupných místech. Na území města bylo ke konci roku 2021 rozmístěno celkem 1.808 sběrných nádob. Sklo se separuje na barevné a čiré (s výjimkou podzemních kontejnerů, kde je sklo odkládáno netříděné). Na jednotlivých stanovištích jsou umístěny dvojice sběrných nádob objemu 240 litrů až 32,2 m³. Sbírané sklo je plně využito při výrobě skla.

Separace plastů, nápojových kartonů a hliníkových plechovek od nápojů

Občané mohou směsné plasty, nápojové kartony a hliníkové plechovky od nápojů odkládat ve sběrných střediscích odpadů a na stanovištích sběrných nádob na veřejně přístupných místech, kde jsou umístěny žluté sběrné nádoby obsahu 240 litrů a 1100 litrů. U některých škol a mateřských škol jsou umístěny velkoobjemové bigbasy, kde lze odložit pouze PET-lahve (sběr zajišťují oprávněné osoby).

Systém sběru a svozu PET-lahví byl zahájen v lednu roku 2001. Od září 2010 lze do sběrných nádob na PET-lahve ukládat nápojové kartony a od dubna 2014 i směsné plasty a hliníkové plechovky od nápojů.

Na území města bylo ke konci roku 2021 rozmístěno celkem 2.954 sběrných nádob.

Separace papíru

Sběrový papír je jako druhotná surovina využíván při výrobě papíru. Sběrový papír se sbírá ve sběrných střediscích odpadů, na stanovištích sběrných nádob na veřejně přístupných místech, kde jsou umístěny modré sběrné nádoby obsahu 240 litrů a 1100 l a ve sběrných provozovaných oprávněnými osobami, případně je realizován sběr oprávněnými osobami ve školách. Na území města bylo ke konci roku 2021 rozmístěno celkem 2.732 sběrných nádob.

Separace biologického odpadu rostlinného původu

Biologický odpad rostlinného původu je sbírán na sběrných střediscích odpadů do velkoobjemových kontejnerů, v rámci mobilního svozu zastávkovým způsobem do velkoobjemových kontejnerů, do sběrných nádob objemu 240 litrů rozmístěných na veřejně přístupných místech a do sběrných nádob umístěných v nemovitostech v oblasti Masarykovy čtvrti. V roce 2021 tak bylo sesbíráno celkem 4.390 tun tohoto odpadu. Biologický odpad je předáván do Centrální kompostárny Brno, kde je využit k výrobě kompostu.

Separace ostatních materiálů využitelných složek komunálního odpadu

Ve sběrných střediscích odpadů je zabezpečen sběr čistých hliníkových obalů, kovového šrotu, stavební suti určené k recyklaci, pěnového polystyrenu, jedlých olejů a tuků a odpadů ze zeleně.

Sběr nebezpečných složek komunálního odpadu

Nebezpečné složky komunálního odpadu jsou sbírány ve sběrných střediscích odpadů.

Provozování sběrných středisek odpadů

Na území města bylo ke konci roku 2021 v provozu 38 sběrných středisek odpadů. Sběrná střediska jsou určena k odkládání komunálních odpadů, které v souladu s vyhláškou upravující systém odpadového hospodářství obce, nelze ukládat do sběrných nádob na směsný komunální odpad. Ve sběrných střediscích tedy mohou občané odložit využitelné a nebezpečné složky komunálních odpadů a komunální odpady objemné (nábytek apod.). Ve vybraných sběrných střediscích lze odložit za úplatu i stavební odpady a v rámci zpětného odběru zdarma i pneumatiky a elektrozařízení pocházející z domácností (elektrozařízení lze odložit na všech sběrných střediscích odpadů).

Zpětný odběr elektrozařízení pocházejících z domácností

Statutární město Brno zajišťuje v rámci provozu sběrných středisek odpadů pro kolektivní systémy a výrobce elektrospotřebičů zpětný odběr elektrozařízení pocházejících z domácností. Občané mohou v rámci zpětného odběru odložit zdarma použité elektrospotřebiče (spotřební elektronika, elektrické nářadí, bílá spotřební elektrozařízení – pračky, myčky, chladničky, zářivky apod.). V roce 2014 byl zahájen zpětný odběr baterií a akumulátorů.

Množství separovaných odpadů (tuny) a počty sběrných nádob v období 2018 – 2021

	2018		2019		2020		2021	
	počet nádob	množství	počet nádob	množství	počet nádob	množství	počet nádob	množství
	(ks)	(t)	(ks)	(t)	(ks)	(t)	(ks)	(t)
Papír	2316	9972	2487	8769	2602	7979	2732	7776
Sklo	1546	4137	1851	4283	1823	4861	1808	5042
Plasty	2353	3209	2547	3460	2719	3460	2954	3943

Množství odpadů (tuny) sebraných v rámci systému sběru a svozu komunálního odpadu města v období 2018 až 2021

	2018	2019	2020	2021
Směsný KO	68805	67997	69469	68889
Nebezpečný odpad	137	146	145	160
Papír	9972	8769	7979	7776
Sklo	4137	4283	4861	5042
Plasty	3209	3460	3819	3943
Textil	480	394	510	500
Kovy	992	1091	1241	1051
Vytříděné kovy spalovna	1646	1150	1445	1421
Polystyren	29	32	31	29
Odpady ze zeleně	2744	3444	3925	4390
Jedlé oleje a tuky	11	17	20	24
Sběrná střediska	16844	19422	21501	22810

Množství elektrozařízení pocházejících z domácností odebraných v letech 2018 až 2021

		2018	2019	2020	2021
Televizory a počítačové monitory	ks	18711	18846	22659	19458
Ledničky a mrazící boxy	kg	271240	254120	208900	297370
Ostatní elektrospotřebiče a zařízení	kg	561213	603013	573737	615877
Zářivky a úsporky	kg	8036	6677	7583	8498
Baterie	kg	4738	5029	6110	7581

2. Předcházení vzniku odpadů:

Projekt „Druhý život“

Projekt „Druhý život“ přináší možnost do nově zřízených RE-USE POINTŮ (kryté zřetelně k tomuto účelu označené kontejnery na SSO) darovat předměty pro další použití (zejména zařízení a vybavení domácnosti, hračky, sportovní vybavení atp.) k následnému prodeji za symbolickou částku prostřednictvím sbírky organizované Veřejnou zelení města Brna, příspěvkovou organizací. Společnost Veřejná zeleň města Brna využívá 100% zisku nabytého z prodeje darovaných předmětů na financování projektu „KVĚTINY V BRNĚ“, kdy jsou vysazovány na vybraných pozemcích městské veřejné zeleně okrasné květiny.

RE-USE POINTY jsou umístěny na 7 sběrných střediscích odpadů v Brně, a to na ulici Veveří, Okružní, Jana Svobody, Hapalova, Dusíkova, Sochorova a Ukrajinská.

Projekt RE-NAB

V dubnu 2016 spustilo SMB projekt RE-NAB na podporu dalšího využívání použitého nábytku, tzv. nábytkovou banku. Projekt pro přecházení vzniku odpadu a další využití funkčního nábytku RE-NAB je příkladem koordinované spolupráce mezi Odborem životního prostředí a Odborem sociální péče Magistrátu města Brna (OSP MMB). Obyvatelé Brna mohou darovat nepotřebný nábytek lidem v sociální nouzi. Jedná se o komodity: dřevěné, kovové či plastové stoly, stolky, židle, skříňky, komody, postele i police, veškerý použitelný nábytek, včetně zahradního. Z hygienických důvodů není odebírán čalouněný nábytek. Na čtyřech sběrných střediscích odpadu (SSO Veveří, Jana Svobody, Okružní, Dusíkova, Hapalova, Sochorova a Ukrajinská) jsou umístěny zastřešené velkoobjemové kontejnery, kam se tyto komodity ukládají. Poté je nábytek převážen do skladu společnosti SAKO Brno, a.s. Zde se provádí evidence a vzniká seznam aktuálně dostupného nábytku s fotografiemi. Následně jej Odbor sociální péče MMB nabízí sociálně potřebným obyvatelům města Brna, kteří nemají finanční prostředky na nové vybavení bytu.

Projekt „RETRO-USE“

Projekt statutárního města Brna „RETRO-USE“ patří mezi ojedinělou aktivitu, která propojuje předcházení vzniku odpadů s oblastí kultury a sociální oblastí.

Od srpna 2016 podporuje RETRO-USE další smysluplné použití všeho, co je v domácnostech již nepotřebné, vyrobené před rokem 1989 a zároveň zajímavé zejména pro kulturní instituce. Z historického hlediska zajímavé předměty jako např. knížky, časopisy, vybavení domácnosti či technické vybavení, osobní písemnosti, staré fotografie, filmy, hračky, sportovní potřeby jsou zejména v rámci redistribuce do sbírek muzeí či fundusů divadel i čištěny či opravovány. RETRO-USE je současně i projekt sociální, součástí je zřízení chráněné pracovní dílny, navíc některé staré předměty mohou také ještě posloužit například studentům a nestanou se odpadem, protože projekt „RETRO-USE“ pomůže prosloužit jejich životní cyklus. Statutární město Brno na projektu spolupracuje s Americkým fondem, o.p.s. a dalšími kulturními institucemi jako např. Moravská galerie, Technické muzeum Brno, Vojenský historický ústav.

Domácí kompostování

Statutární město Brno v návaznosti na udržitelnost mezinárodního projektu MINIWASTE v rámci kterého byl realizován v letech 2010 - 2012 „Pilotní projekt domácího kompostování v městské části Brno – Žebětín“ (v MČ Žebětín rozmístěno 350 ks plastových kompostérů objemu 400 litrů a 20 ks kompostérů objemu 700 litrů) podporuje aktivity v oblasti domácího kompostování formou dotovaného prodeje domácích kompostérů nebo formou zápůjčky kompostérů (s využitím dotace ze SFŽP). Ke konci roku 2020 bylo celkem distribuováno 6990 ks plastových kompostérů.

Projekt RE-TEX

V rámci tohoto projektu se na území města Brna postupně rozmisťují kontejnery na textil v počtu 202 ks. Svoz textilu realizuje vozidlo kategorie N2. Projekt je realizován ve spolupráci s Diecézní charitou Brno. V roce 2021 bylo sesbíráno 500 tun textilu.

Projekt

2. Náklady na provoz obecního systému odpadového hospodářství v roce 2021

Sběr a svoz směsného komunálního odpadu	176 992 434,15 Kč
Energetické využití směsného komunálního odpadu	67 564 972,05 Kč
Provoz sběrných středisek odpadů	77 187 117,33 Kč
<i>(z toho nebezpečné odpady – 2 479 463,25 Kč)</i>	
Sběr a svoz využitelných složek komunálního odpadu (papír, plasty, sklo, kovy, biologicky rozložitelné odpady rostlinného původu)	53 174 354,08 Kč
Materiálové využití bioodpadu (kompostování)	2 035 519,08 Kč
Nelegální skládky	623 437,28 Kč

3. Příjmy města v rámci provozu obecního systému odpadového hospodářství v roce 2021

Poplatek za provoz obecního systému odpad. hospodářství	238 645 898,69 Kč
EKO-KOM (odměna za sběr obalových odpadů)	48 047 320,50 Kč
Výnosy ze sběrných středisek odpadů (příjem za odběr stavební suti)	844 264,47 Kč
Výnosy za využití systému sběru využitelných odpadů (podnikatelé)	114 543,58 Kč
Tržba ze separace odpadu (sklo, železný šrot, polystyren)	7 081 701,40 Kč
Tržby ze zpětného odběru elektrozařízení	930 751,60 Kč

Zpracoval:

Odbor životního prostředí MMB